

**Извештај о процени потражње за додатним
капацитетом на
ТИ Кирево/Зајечар**

октобар 2023.

Маркет тест за 2023. годину – Извештај о процени потражње
GASTRANS d.o.o. Novi Sad – Bulgartransgaz EAD на ТИ Кирево/Зажечар

Овај извештај представља заједничку процену потенцијала за пројекте проширења капацитета коју су извршили:

ОТС 1

Bulgartransgaz EAD

Lulin 2 District, 66 Pancho Vladigerov Blvd.

1336 Sofia

Република Бугарска

Контакт подаци за опште упите

Телефон: + 359/2/939 63 00

Адреса е-поште: info@bulgartransgaz.bg

ОТС 2

GASTRANS d.o.o. Novi Sad

Народног фронта 12

21000 Нови Сад

Република Србија

Контакт подаци за опште упите

Телефон: +381 21 210 1342

Адреса е-поште: office@gastrans.rs

1 Садржај

A. Необавезујући индикатори потражње	4
B. Процена потражње	6
1. Историјски модел коришћења.....	6
2. Резултати текуће годишње аукције	6
3. Очекивана количина, смер и трајање потражње за додатним капацитетом.....	7
3.1.1. Gastrans – очекивана количина, смер и трајање потражње за додатним капацитетом.....	7
3.1.2. Bulgartransgaz – очекивана количина, смер и трајање потражње за додатним капацитетом.....	8
C. Закључак за (не)покретање пројекта/процеса проширења капацитета.....	9
D. Очекивани временски оквир	10
E. Накнаде.....	10
F. Контакт подаци.....	11

А. Необавезујући индикатори потражње

GASTRANS d.o.o. Novi Sad (у даљем тексту: „Gastrans“) спровео је процену тржишне потражње за додатним капацитетом (у даљем тексту: „испитивање тржишта“) у складу са чланом 9. Правила о раду транспортног система природног гаса Gastrans-а (у даљем тексту: „ПоР“) и чланом 25. Уредбе о мрежним правилима која се односе на прорачун и расподелу капацитета за транспорт природног гаса – „Службени гласник РС“, бр. 112/2022. Позив за достављање необавезујућих индикатора потражње објављен је на веб-сајту Gastrans-а (<https://gastrans.rs/market-test-2023/>) и на Регионалној платформи за резервацију капацитета – RBP (<https://ipnew.rbp.eu/Rbp.eu/#/events/139>) 3. јула 2023. године.

Bulgartransgaz EAD (у даљем тексту: „Bulgartransgaz“) покренуо је процену тржишне потражње за додатним капацитетом у јулу 2023. године, одмах по почетку годишње аукције за годишњи капацитет (3. јул 2023.), како је предвиђено чланом 26. Уредбе (ЕУ) 2017/459 (Мрежна правила о механизмима расподеле капацитета у транспортним системима за гас). Позив за достављање необавезујућих индикатора потражње објављен је на веб-сајту Bulgartransgaz-а (<https://www.bulgartransgaz.bg/market-test-2023>) 3. јула 2023. године.

У складу са достављеним необавезујућим индикаторима потражње за додатним капацитетом, друштва Gastrans и Bulgartransgaz објављују овај Заједнички извештај о процени потражње („Извештај“).

Необавезујући индикатори потражње које је примио Gastrans

У року (28. август 2023. године) за достављање необавезујућих индикатора потражње, Gastrans је примио 4 необавезујућа индикатора потражње, којима се изражава интерес за непрекидни додатни капацитет на ТИ Кирево/Зајечар. Gastrans није примио ниједан необавезујући индикатор потражње после прописаног рока и Gastrans нема ниједан необавезујући индикатор потражње достављен током претходног испитивања тржишта који би требало уврстити у овај Извештај.

Необавезујући индикатори потражње које је примио Gastrans приказани су у следећој табели:

Табела бр. 1

Необавезујући индикатори потражње за додатним капацитетом за 2023. годину примљени од стране Gastrans	
Тачка интерконекције	Кирево/Зајечар
ЕИС ознака	58Z-000000007-KZ
Смер протока	Bulgartransgaz → Gastrans
Захтев достављен другим ОТС-овима? [да, назив ОТС-а] или [не]	Да, 3 од 4 индикатора достављена су друштву Bulgartransgaz
Додатне информације (ако постоје)	
Тренутни технички капацитети, Улаз у систем Gastrans-а kWh/на дан	366.731.712
Необавезујући индикатори потражње – збирно [(kWh/на дан)/годишње]	
2024/2025.	16.865.747
2025/2026.	24.365.747

Маркет тест за 2023. годину – Извештај о процени потражње
GASTRANS d.o.o. Novi Sad – Bulgartransgaz EAD на ТИ Кирево/Зајечар

2026/2027.	59.610.611
2027/2028.	75.946.019
2028/2029.	108.908.115
2029/2030.	120.908.115
2030/2031.	120.908.115
2031/2032.	120.908.115
2032/2033.	120.908.115
2033/2034.	120.908.115
2034/2035.	120.908.115
2035/2036.	120.908.115
2036/2037.	120.908.115
2037/2038.	120.908.115
2038/2039.	120.908.115
2039/2040.	76.277.368

Необавезујући индикатори потражње које је примио Bulgartransgaz

У року (28. август 2023. године) за достављање необавезујућих индикатора потражње, Bulgartransgaz је примио 3 необавезујућа индикатора потражње, којима се изражава интерес за непрекидни додатни капацитет на ТИ Кирево/Зајечар. Bulgartransgaz није примио ниједан необавезујући индикатор потражње после прописаног рока или током претходног испитивања тржишта.

Необавезујући индикатори потражње које је примио Bulgartransgaz приказани су у следећој табели:

Табела бр. 2

Необавезујући индикатори потражње за додатним капацитетом за 2023. годину примљени од стране Bulgartransgaz-а	
Тачка интерконекције	Кирево/Зајечар
ЕИС ознака	58Z-000000007-KZ
Смер протока	Bulgartransgaz → Gastrans
Захтев достављен другим ОТС-овима? [да, назив ОТС-а] или [не]	Да, сви индикатори потражње достављени су друштву Gastrans
Додатне информације (ако постоје)	-
Тренутни непрекидни технички капацитети Bulgartransgaz (излаз) у kWh/на дан	406.524.342
Тренутно доступни непрекидни технички капацитети, Bulgartransgaz (излаз) у kWh/на дан	88.464.342
Необавезујући индикатори потражње – збирно [(kWh/на дан)/годишње]	
2024/2025.	16.865.747
2025/2026.	24.365.747
2026/2027.	56.630.747
2027/2028.	62.630.747
2028/2029.	71.730.747
2029/2030.	83.730.747
2030/2031.	83.730.747

Маркет тест за 2023. годину – Извештај о процени потражње
GASTRANS d.o.o. Novi Sad – Bulgartransgaz EAD на ТИ Кирево/Зајечар

2031/2032.	83.730.747
2032/2033.	83.730.747
2033/2034.	83.730.747
2034/2035.	83.730.747
2035/2036.	83.730.747
2036/2037.	83.730.747
2037/2038.	83.730.747
2038/2039.	83.730.747
2039/2040.	39 100 000

В. Процена потражње

1. Историјски модел коришћења

ТИ Кирево/Зајечар је у комерцијалном раду од 1. јануара 2021. године. Оператор ТИ Кирево/Зајечар у Републици Бугарској је Bulgartransgaz, док је у Републици Србији оператор Gastrans.

Технички капацитет ТИ Кирево/Зајечар – излаз из система Bulgartransgaz-а

Укупни излазни технички капацитет на ТИ Кирево/Зајечар из транспортног система Bulgartransgaz-а ка транспортном систему Gastrans-а износи 406.524.342 kWh/на дан. Постојећи доступни непрекидни технички капацитет у овом смеру је 88.464.342 kWh/на дан.

Историјски подаци о коришћењу ТИ Кирево/Зајечар на страни Bulgartransgaz-а доступни су на ENTSOG „Transparency“ платформи, као и на веб-сајту Bulgartransgaz-а. Одговарајућа ЕЦ ознака тачке интерконекције је 58Z-000000007-KZ.

Технички капацитет ТИ Кирево/Зајечар – улаз у систем Gastrans-а

Укупни технички капацитет на улазу у систем Gastrans-а на ТИ Кирево/Зајечар је 15.280.488 kWh/на сат, тј. 366.731.712 kWh/на дан (35,26 mcm/на дан/годишње при температури од 293,15 К (=20°C) и притиску од 101,325 kPa (=1,01325 bar (апсолутни) за реални суви гас.)

Капацитет од 13.752.230 kWh/на сат је изузет и уговорен на дугорочној основи. Остатак техничког капацитета од 1.528.258 kWh/на сат нуди се на краткорочној основи у складу са механизмом расподеле капацитета преко аукција на Регионалној платформи за резервацију капацитета (RBP).

Историјски подаци о коришћењу на ТИ Кирево/Зајечар на улазу у систем Gastrans-а доступни су на веб-сајту Gastrans-а: http://gedp.gastrans.rs/gas_flow.aspx.

2. Резултати текуће годишње аукције

Резултати текуће годишње аукције – Bulgartransgaz

На годишњој аукцији за непрекидне годишње капацитете одржаној на Регионалној платформи за резервацију капацитета (RBP) дана 03.07.2023. године, Bulgartransgaz је понудио уговарање

непрекидног капацитета од 47.811.908 KWh/на дан на ТИ Кирево/Зајечар у смеру Bulgartransgaz → Gastrans. Међутим, капацитети нису резервисани.

Резултати текуће годишње аукције – Gastrans

У складу с чланом 6.2.1. ПоР, Gastrans нуди уговарање Непрекидног годишњег капацитета када непрекидни дугорочни капацитет из Дугорочних уговора о транспорту природног гаса постане доступан за уговарање на основу предаје капацитета, престанка дугорочних уговора о транспорту природног гаса и у случају из члана 9.4. ПоР.

Због престанка једног дугорочног уговора о транспорту природног гаса, Gastrans је понудио капацитете ослобођене из раскинутог дугорочног уговора о транспорту природног гаса (197.813 kWh/на сат/годишње) на годишњој аукцији за годишње капацитете за гасне године 2023/2024. и 2024/2025.

Укупна количина понуђених капацитета уговорена је за гасну годину 2023/2024.

3. Очекивана количина, смер и трајање потражње за додатним капацитетом

3.1.1. Gastrans – очекивана количина, смер и трајање потражње за додатним капацитетом

Од добијених необавезујућих индикатора потражње:

- три су показала да постоји потражња за непрекидним додатним капацитетом на ТИ Кирево/Зајечар и новој, непостојећој тачки интерконекције између Републике Србије и Републике Српске у Босни и Херцеговини. На основу објашњења датих у необавезујућим индикаторима потражње и каснијих консултација, може се претпоставити да су необавезујући индикатори потражње за додатним капацитетом исказани за исте потребе,
- један од њих показао је да постоји потражња за непрекидним додатним капацитетом на ТИ Кирево/Зајечар и на излазној тачки ТИ Србија.

Да би се додатни капацитет проценио на рационалан и одржив начин који би довео до позитивног исхода будућих корака поступка испитивања тржишта, у процену додатног капацитета потребно је укључити два необавезујућа индикатора потражње за ТИ Кирево/Зајечар:

1. један који је показао да постоји потражња за додатним капацитетом на ТИ Кирево/Зајечар и новој, непостојећој тачки интерконекције између Републике Србије и Републике Српске у Босни и Херцеговини,
2. један који је показао да постоји потражња за непрекидним додатним капацитетом на ТИ Кирево/Зајечар и на излазној тачки ТИ Србија.

Узимајући у обзир чињеницу да Gastrans не нуди уговарање непрекидног годишњег капацитета, необавезујући индикатори потражње премашују доступни непрекидни годишњи капацитет у свакој години за коју су необавезујући индикатори потражње достављени.

Процена необавезујућих индикатора потражње приказана је у табели у наставку.

Табела бр. 3

Gastrans-ова процена потражње за додатним капацитетом	
Тачка интерконекције	Кирево/Зајечар
ЕИС ознака	58Z-000000007-KZ
Смер протока	Bulgartransgaz → Gastrans
Захтев достављен другим ОТС-овима? [да, назив ОТС-а] или [не]	Да. Bulgartransgaz
Додатне информације (ако постоје)	
Тренутни технички капацитети, Улаз у систем Gastrans-а kWh/на дан	366.731.712
Процена потражње за додатним капацитетом [(kWh/на дан)/годишње]	
2024/2025.	16.865.747
2025/2026.	16.865.747
2026/2027.	44.630.747
2027/2028.	44.630.747
2028/2029.	44.630.747
2029/2030.	44.630.747
2030/2031.	44.630.747
2031/2032.	44.630.747
2032/2033.	44.630.747
2033/2034.	44.630.747
2034/2035.	44.630.747
2035/2036.	44.630.747
2036/2037.	44.630.747
2037/2038.	44.630.747
2038/2039.	44.630.747

3.1.2. Bulgartransgaz – очекивана количина, смер и трајање потражње за додатним капацитетом

Необавезујући индикатори потражње за додатним капацитетом које је добио Bulgartransgaz су за 16 узастопних година и обухватају период од 2024/2025. до 2039/2040. године на ТИ Кирево/Зајечар у смеру Bulgartransgaz → Gastrans.

Процена необавезујућих индикатора потражње приказана је у табели у наставку.

Табела бр. 4

Bulgartransgaz-ова процена потражње за додатним капацитетом	
Тачка интерконекције	Кирево/Зајечар
ЕИС ознака	58Z-000000007-KZ
Смер протока	Bulgartransgaz → Gastrans
Захтев достављен другим ОТС-овима? [да, назив ОТС-а] или [не]	Да. Gastrans d.o.o.
Додатне информације (ако постоје)	-

Маркет тест за 2023. годину – Извештај о процени потражње
 GASTRANS d.o.o. Novi Sad – Bulgartransgaz EAD на ТИ Кирево/Зајечар

Тренутни непрекидни технички капацитети Bulgartransgaz (излаз) у kWh/на дан	406.524.342
Тренутно доступни непрекидни технички капацитети, Bulgartransgaz (излаз) у kWh/на дан	88.464.342
Процена потражње за додатним капацитетом [(kWh/на дан)/годишње]	
2024/2025.	16.865.747
2025/2026.	24.365.747
2026/2027.	56.630.747
2027/2028.	62.630.747
2028/2029.	71.730.747
2029/2030.	83.730.747
2030/2031.	83.730.747
2031/2032.	83.730.747
2032/2033.	83.730.747
2033/2034.	83.730.747
2034/2035.	83.730.747
2035/2036.	83.730.747
2036/2037.	83.730.747
2037/2038.	83.730.747
2038/2039.	83.730.747
2039/2040.	39 100 000

С. Закључак за (не)покретање пројекта/процеса проширења капацитета

Gastrans

Gastrans ће прећи на следећу фазу процеса проширења капацитета и започети Фазу пројектовања дан након објављивања овог Извештаја о процени потражње да би понудио додатне капацитетне производе на ТИ Кирево/Зајечар.

Bulgartransgaz

Укупни индикатори потражње које је добио Bulgartransgaz нижи су од постојећег доступног непрекидног техничког капацитета у смеру Bulgartransgaz → Gastrans на бугарској страни ТИ. Дакле, довољно је у потпуности задовољити очекивани ниво потражње за који су учесници на тржишту исказали интерес Bulgartransgaz-у током читавог периода. Bulgartransgaz је одлучио да не пређе на следећу фазу процеса проширења капацитета за ТИ Кирево/Зајечар. Самим тим, пројекат проширења капацитета неће бити покренут на бугарској страни ТИ и неће се спроводити техничке студије.

D. Очекивани временски оквир

Gastrans планира да спроведе техничке студије и консултације о нацрту Предлога пројекта у складу са следећим оквирним временским оквиром:

Активност	Очекивани почетак	Очекивани крај	Очекивано трајање
Израда нацрта пројекта проширења капацитета	Од објављивања овог Извештаја о процени потражње	16.01.2024.	12 недеља
Јавна расправа о нацрту Предлога пројекта	16.01.2024.	16.03.2024.	2 месеца

Након завршетка јавне расправе, нацрт пројекта проширења капацитета доставља се одговарајућем националном регулаторном телу/телима.

У року од 6 месеци након што последње надлежно национално регулаторно тело прими комплетан предлог пројекта, то тело објављује усаглашену одлуку/одлуке о предлогу пројекта.

По објављивању одлуке надлежног националног регулаторног тела у складу с претходним пасусом, а најкасније 2 месеца пре нуђења додатних капацитета на годишњој аукцији за годишњи капацитет, ОТС(ови) објављује/ју обавештење које мора садржи следеће информације као минимум:

1. информације дефинисане пројектом проширења капацитета који је одобрило национално регулаторно тело;
2. модел уговора о капацитету који се нуди.

По спровођењу напред наведених корака, додатни капацитет на Gastrans-овој страни ТИ биће понуђен као спојени производ са постојећим капацитетом на Bulgartransgaz-овој страни ТИ на аукцији за непрекидни годишњи капацитет у складу са календаром аукција мреже ENTSOG (први понедељак у јулу 2025. године).

Bulgartransgaz ће, ако је потребно и како је предвиђено Мрежним правилима о механизмима расподеле капацитета у транспортним системима за гас, сарађивати у процесу проширења капацитета Gastrans-а ради повећања његовог техничког улазног капацитета до 406.524.342 KWh/на дан (укупно постојећи и додатни), што је тренутни постојећи технички капацитет на Bulgartransgaz-овој страни ТИ Кирево/Зажечар у смеру Bulgartransgaz → Gastrans.

E. Накнаде

Gastrans није прописао накнаду за процену и обраду необавезујућих индикатора потражње.

Bulgartransgaz није прописао накнаду за процену и обраду необавезујућих индикатора потражње.

Ф. Контакт подаци

BULGARTRANGAZ EAD	GASTRANS d.o.o. Novi Sad
Никола Делев	Саша Павковић
Вршилац дужности директора за стратешко планирање и развој	Руководилац Групе за комерцијалне операције
Bldv. Pancho Vladigerov 66 Lyulin 2, CP 3, 1336 Sofia	Народног фронта 12 21000 Нови Сад
Бугарска	Република Србија
Телефон: + 359/2/939 66 74	Телефон: +381 66 803 3398
Факс: +359/2/925 00 63	Факс: -
Адреса е-поште: Nikola.Delev@bulgartransgaz.bg	Адреса е-поште: commercial@gastrans.rs